Ahti Fagerblom 5.10.2016 87/16/L/A

Eduskunta, ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunnan kuuleminen 6.10.2016

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta

Pyydettynä lausuntona päästökauppakompensaatiosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

EU:n päästökauppa aiheuttaa suoraa kustannusrasitetta päästöoikeuden hinnan muodossa fossiilisten polttoaineiden ja turpeen käyttäjille. Päästökauppa nostaa epäsuorasti sähkön markkinahintaa, mikä lisää kustannuksia kaikille sähkön käyttäjille.

Tämä sähkön hinnan noususta aiheutuva kilpailukykyhaitta eurooppalaiselle teollisuudelle on tunnistettu. Haitan lieventämiseksi on EU:ssa kehitetty päästökauppakompensaatio, jonka tarkoitus on kompensoida paljon sähköä käyttävälle teollisuudelle päästökaupasta aiheutuvia epäsuoria lisäkustannuksia. EU:n valtiontukisäännöt määrittelevät kompensaatioon oikeutetut hiilivuotoalat ja niille myönnettävät maksimitukimäärät.

Hallituksen esitys päästökauppakompensaation käytöstä on oikea

Metsäteollisuus ry pitää välttämättömänä, että myös Suomessa otetaan käyttöön päästökauppakompensaatio, joka on käytössä jo yhdeksässä EU- tai ETA-valtiossa (Saksassa, Norjassa, UK:ssa, Hollannissa, Belgiassa, Espanjassa, Kreikassa, Slovakiassa ja Ranskassa). Suomessa kompensaation taso olisi puolet EU-sääntöjen sallimasta enimmäismäärästä. Kilpailuvääristymän poistamiseksi kompensaatio tulisi ottaa käyttöön täysimääräisenä.

Metsäteollisuus ry:n mielestä on tärkeää, että kompensaatio toteutetaan EU:n tukisääntöjen mukaisesti kaikelle sähkönkäytölle pitkäjänteisesti koko kolmannen päästökauppakauden ajan ja jatkettava kunnes maailmanlaajuinen ja tasapuoliset kilpailuolosuhteet takaava ilmastosopimus on voimassa.

Metsäteollisuus ry:n mielestä hallinnollinen taakka on pidettävä mahdollisimman pienenä yrityksille ja hakemisprosessin on oltava

mahdollisimman sujuva. Tästä syystä pidämme sähköistä hakemismenettelyä järkevänä lähtökohtana.
Hallinnollisen taakan hillitsemiseksi metsäteollisuus ry:n mielestä on perusteltua asettaa 1 gigawattitunnin (GWh) kynnys kompensaation myöntämiselle.

Päästökauppakompensaation todentamisprosessin on tärkeää olla heti alusta asti selkeä ja kustannustehokas ja siinä tulisi voida hyödyntää muun muassa päästökauppatodennusta. Metsäteollisuus ry:n mielestä on järkevää sallia todentaminen väliaikaisesti ilman akkreditointia, mikäli akkreditointimenettely on energiavirastossa kesken.

Miksi päästökauppakompensaatio on kilpailukyvyn turvaamiseksi välttämätön?

Päästökauppakompensaatio on täysin johdonmukainen Suomen nykyisen hallitusohjelman kanssa. Sen mukaan teollisuuden kilpailukyky on ilmastopolitiikan keskeinen lähtökohta. On järkevää ja oikeudenmukaista pyrkiä siihen, että suomalaisella teollisuudella olisi kilpailijoihin nähden tasavertaiset mahdollisuudet pärjätä kovassa maailmanlaajuisessa kilpailussa.

Kannattavan liiketoiminnan marginaalit ovat hyvin pienet ja jokaisella kustannustekijällä on vaikutuksensa. Kilpailukykyä on olennaista tarkastella tehtaiden näkökulmasta.

Metsäteollisuuden tehtaat kilpailevat kansainvälisistä tilauksista muiden yritysten tehtaiden kanssa, mutta myös saman yrityksen muissa maissa toimivien tehtaiden kanssa. Yritykset tekevät jatkuvaa tuotannon optimointia laitosten kesken ja tuotteet valmistetaan niillä tehtailla, joiden kilpailukyky on paras. Menestyvät tehtaat tuottavat kassavirtaa ja niillä on parhaat edellytykset uudistua. Metsäteollisuudella on tehtaita ympäri maata ja näitä tehtaita Suomi tarvitsee hyvinvointinsa rahoittamiseksi.

Teollisuuden kilpailukyky, päästökauppakompensaatio, ilmastotavoitteet sekä energian kulutus ja verotus muodostavat kokonaisuuden, jonka syy- ja seuraussuhteet on ymmärrettävä syvällisesti, kun päätöksiä tehdään. Julkisuudessa on väitetty harhaanjohtavasti, että energiaintensiivisen teollisuuden energiakustannusten kohtuullistaminen olisi julkisten varojen tuhlausta ja olisi haitaksi ilmastolle.

Suomalaisen metsäteollisuuden energiaintensiivisyys ei ole ongelma vaan aivan luonnollinen ominaisuus. Suomessa valmistettuja tuotteita ei voi tehdä missään päin maailmaa ilman merkittävää energian käyttöä. Suomi on paras paikka maailmassa valmistaa tuotteita, joiden tekemiseen tarvitaan puuta, vettä, osaamista ja vähäpäästöistä energiaa. Suomesta löytyy näitä kaikkia.

Päästökauppakompensaatio ei lisää teollisuuden päästöjä eikä johda energian tuhlaukseen. EU-laajuisen päästökaupan tarkoitus on vähentää päästöjä ja se tulee toteutumaan varmasti. Teollisuuden käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä on ennalta lukittu ilmastotavoitteen mukaisesti. Teollisuus ei voi lisätä päästöjään päästökauppakompensaation avulla tai energiaveron muuttumisen seurauksena.

Kompensaatio ei vesitä myöskään energiatehokkuutta. Tehottomuuteen ei ole kovassa kilpailussa varaa ja sen vuoksi energian käyttö pyritään minimoimaan kaikissa olosuhteissa. Metsäteollisuus on tehnyt noin kahdenkymmenen vuoden ajan mittavia säästöjä energiatehokkuustoimillaan.

Kustannuskilpailukykyyn vaikuttavat päästökauppakompensaation ohella kaikki muutkin kustannustekijät. Esimerkiksi Suomen laitoksilla on merkittävästi suuremmat logistiikkakustannukset kuin tehtailla, jotka sijaitsevat lähellä asiakkaita Keski-Euroopassa. Tämä kustannusero on kirittävä kiinni muilla kustannustekijöillä.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja